

Soru cevap
Cin ve Onun İnsan İle Olan İlişkisinin Yapısı Hakkında
Salem Jaradat'a

Soru:

es Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakâtuh

Bilinen husus şu ki akidede delil ya akli olur ya da nakli olur. Cinlere iman etmek gerekir. Çünkü haklarında sadece nakli delil mevcuttur. Aklen varlıklarına imanı gösteren herhangi duyuşsal maddi bir delil mevcut değildir.

Soru şudur: Peki o zaman yukarıda geçenlerle, cinler ile insanlar arasında çarpma, karıştırma ve benzeri müdahalelerin var olabileceğini söyleyen Âlimlerin sözleri nasıl uzlaştırılabilir? Yine Âlimlerin, cinler ile insanlar arasında haset ilişkisi vardır, insanları hastalığa ve krizlere maruz bırakabilirler, sözleri nasıl doğru olabilir?

Son olarak eğer Âlimlerin anladığı şekilde ayet ve hadislerde geçen "Çarpmak" ve benzeri ifadeler anlaşılıyorsa o zaman nasıl yorumlanmalı?

Cevap:

1- Bizler açısından cinler gaybi konulardandır. Dolayısıyla bizler onları göremeyiz. Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyurmuştur: **"Çünkü o ve yandaşları, sizin onları göremeyeceğiniz yerden sizi görürler."** [el-Araf 27] Yani İblis ve onun taifesi demektir. Diğer bir ifadeyle cin demektir. Zira iblis, cindendir. **"İblis cinlerdendi."** [Kefh 50]

2- Onlarla olan ilişkimizde asıl olan şudur ki onlar, vesvese vermeye muktedirlerdir. Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyurmuştur: **"Derken şeytan onlara vesvese verdi."** [el-Araf 20] Ve şöyle buyurmuştur: **"Derken şeytan ona vesvese verdi."** [Taha 120] Burada şeytan, iblistir ki o, cinlerdendir.

3- Şeytanların, isteyerek şeytana uyması dışında insanın üzerinde mücbir bir hâkimiyeti yoktur. Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyurmuştur: **"İş bitirilince, şeytan diyecek ki: "Şüphesiz Allah size gerçek olanı vadetti, ben de size vadettim ama size yalancı çıktım. Zaten benim size karşı bir hâkimiyetim yoktu. Ben, sadece sizi çağırdım, siz de benim davetime hemen koşunuz."** [İbrahim 22] Ve şöyle buyurmuştur: **"Kur'an okuduğun zaman o kovulmuş şeytandan Allah'a sığın! Gerçek şu ki: İman edip de yalnız Rablerine tevekkül edenler üzerinde onun bir hâkimiyeti yoktur. Onun hâkimiyeti, ancak onu dost edinenlere ve onu Allah'a ortak koşanlardır."** [Nahl 98-100]

4- Allah *Subhânehu ve Teâlâ*'nın açıkladığı bu aslın dışında herhangi somut bir ilişki, kendisine has olan bir nassa muhtaçtır. Dolayısıyla böylesi bir duruma ilişkin bir nass olduğunda bu nass uyarınca bu duruma iman ederiz. Örneğin Süleyman *Aleyhisselam*'ın cinler üzerindeki hâkimiyeti, onlara emretmesi ve nehyetmesi gibi... Bu durum hakkında nass varit olmuştur ki dolayısıyla ona imana ederiz. Nitekim Allah *Subhânehu ve Teâlâ*, Neml suresinde Süleyman *Aleyhisselam* hakkında şöyle buyurmuştur: **"Dedi ki: Ey ulular! Onlar teslimiyet gösterip bana gelmeden önce, hanginiz o melikenin tahtını bana getirebilir. Cinlerden bir ifrit: Sen makamından kalkmadan ben onu sana getiririm. Gerçekten bu işe gücüm yeter ve bana güvenebilirsiniz, dedi."** [Neml 38-39] Ve şöyle buyurmuştur: **"Dedi ki: Ey ulular! Onlar teslimiyet gösterip bana gelmeden önce, hanginiz o melikenin tahtını bana getirebilir. Cinlerden bir ifrit: Sen makamından kalkmadan ben onu sana getiririm. Gerçekten bu işe gücüm yeter ve bana güvenebilirsiniz, dedi."** [Neml 38-39]

قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا **“Faiz yiyenler, ancak şeytanın çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar. Bu, onların, “Alışveriş de faiz gibidir” demelerinden dolayıdır. Oysa Allah, alışverişi helâl, faizi haram kılmıştır. Bundan böyle kime Rabbinden bir öğüt gelir de faizden vazgeçerse, artık önceden aldığı onun olur. Durumu da Allah’a kalmıştır. Kim tekrar dönerse, işte onlar cehennemliklerdir. Orada ebedî kalacaklardır.”**

İşte bu ayetin yorumu şu şekildedir:

1- Allah *Subhânehu ve Teâlâ* faiz yiyenlere, saraya tutulmuş kimseler gibi oldukları ile ilgili bir örnek verdi. Böyle kimse kimi zaman ayakta durur, kimi zaman da yere düşer. Dolayısıyla yürüyüşü, duruşu ve oturuşu endişe vericidir. Faiz yiyenler, her şeyi ile delirmişe benzer. Çünkü onlar, faizi alışveriş gibi görüyor. Oysa Allah, faizi haram alışverişi ise helal kılmıştır.

“Faiz yiyenler” yani onu alanlar ve ondan faydalananlar. يَأْكُلُونَ “Yiyenler” ifadesi, Kuran’da yergiyi belirtmek için kullanıldı. Örneğin şu ayetlerde olduğu gibi: **“Yetimlerin mallarını haksız yere yiyenler, ancak ve ancak karınlarını dolduraya ateş yemiş olurlar ve zaten onlar çılgın bir ateşe gireceklerdir.”** [Nisa 10] **“İnkâr edenler ise yararlanırlar ve hayvanların yediği gibi yerler. Onların kalacakları yer ateştir.”** [Muhammed 12] İşte yiyenler kelimesi burada da yergi anlamındadır.

إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ لَمَّا يَقُومُونَ **“Ancak şeytanın çarptığı kimsenin kalktığı gibi.”** Yani mezarlarından dünyada saraya tutulmuş -delirmiş- kimsenin kalktığı gibi kalkacaklar. Bu onlar için o gün bir rezil rüsvadır. Bu ise faizden kesin bir nehiydir. Bu ayetlerde faizin kesin haramlığı tekrar edilmiştir.

مَسَّ الرَّجُلَ فَبُهِتَ فَهَرَّ هَرًّا وَتَلَّكَ آتَمَاتٌ مِنَ الْمَوْتِ وَرَأَى الْمَوْتِ آيَةً **“Çarpmak”** yani delirmektir. Adam delirdiği zaman [مَسَّ الرَّجُلَ فَبُهِتَ فَهَرَّ هَرًّا وَتَلَّكَ آتَمَاتٌ مِنَ الْمَوْتِ وَرَأَى الْمَوْتِ آيَةً] **“Adama cin dokundu, cin dokunmuştur.”** Denilir. Çarpmak, rastgele vurmaktır.

إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ **“Ancak şeytanın çarptığı kimselerin kalktığı gibi kalkarlar”** ayetinin yorumu hakkında bir takım rivayetler geldi. Bunlar arasında tercihe şayan olanı şudur; insan delirdiği zaman şeytan vesveseler aracılığıyla onun üzerinde daha etkili olur. O insan birçok şey tahayyül eder. Bu şeyler, deliliğe yol açabilir.

Şeytanın çarpması ya da delirtmesi sözüne gelince, bu ayet bunun için geçerli olmaz. Çünkü Allah *Subhânehu ve Teâlâ* ayette يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ **“Şeytan ile çarpılan kimseler”** yani şeytanın delirttiği kimse şeklinde buyurmadı. Aksine يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ **“şeytanın çarptığı kimseler”** ifadesi kullanıldı. Yani o insanın delirmesi nedeniyle şeytan onu çarpar. Yani delirmek, şeytanın çarpmasından öncedir. İşte bu ayetin yorumu bana göre böyledir. Faiz yiyenlerin durumu, şeytanın çarptığı kimselerin durumu gibidir, yani delilik nedeniyle. Delilik, şeytanın kişiyi çarpmasından öncedir. Kişi bir nedenden dolayı delirir. Sonra şeytan, vesvese ya da tahayyülleri ile onu çarpar. Şeytan kişiyi çarpamaz, yani delirtemez. Aksi takdirde ayet şöyle olması gerekirdi: **“Şeytan ile çarpılan kimseler”** [الباء] **“Be”** harfi yapıştırma, birleştirme ifade eder, yani ona delilik dokundu. Bu örnek, faiz yiyenlerin işlediği cürmün şiddeti için korkunç duysal bir tasavvurdur.

Kardeşiniz Ata İbn Halil Ebu Raşta

Facebook sayfasının linki:

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=220629058105179>